

บทที่ 4

การศึกษาเฉพาะด้านกฎหมาย

การศึกษาเฉพาะด้านกฎหมายจะวิเคราะห์ด้านกฎหมายตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เกี่ยวกับระบบการจัดการความรู้ของสำนักงานอัยการสูงสุด ดังต่อไปนี้

การค้นคว้าแบบอิสระในหัวข้อระบบจัดการความรู้ KMS เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินคดีอาญาทรัพย์สินทางปัญญา ของสำนักงานคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศตามแผนแม่บทการจัดการความรู้ พ.ศ. 2552-2561 ของสำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งขอบเขตของการศึกษาเฉพาะประเด็นปัญหาวิกฤตคือ การพิจารณาสังคดีที่ไม่เป็นเอกภาพตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ประกอบพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 ที่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของขั้นตอนการดำเนินคดีอาญาทรัพย์สินทางปัญญาเท่านั้น ซึ่งต่อไปจะมีการปรับปรุงให้การดำเนินคดีอาญาทรัพย์สินทางปัญญาให้ถูกต้อง ครบถ้วนทุกขั้นตอนการดำเนินคดีอาญา เพื่อให้บรรลุนิติสัมพันธ์การจัดการความรู้ของสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศที่กำหนดไว้ใน 3 ปี เพื่อสนับสนุนการทำงานของพนักงานอัยการและนิติกร โดยมีข้อมูลสารสนเทศองค์ความรู้ต่าง ๆ แนวทางการปฏิบัติงานที่ดี คดีศึกษา ฯลฯ ในระบบ KMS ผ่าน Website ให้สามารถสืบค้นได้ง่าย สามารถเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานอย่างเป็นระบบ ทันสมัย เชื่อถือได้ แล้วหากมีผู้นำข้อมูลใน Website ไปทำซ้ำ คัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยไม่ได้รับอนุญาต ผลของกฎหมายจะเป็นประการใด ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 4 กำหนดนิยามงานวรรณกรรม ดังนี้

“วรรณกรรม หมายความว่า งานนิพนธ์ที่สร้างขึ้นทุกชนิด เช่น หนังสือ จุลสาร สิ่งเขียน สิ่งพิมพ์ ปาฐกถา เทศนา คำปราศรัย สุนทรพจน์ และให้หมายความรวมถึงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วย”

ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินคดีดังกล่าวข้างต้น มีลักษณะเป็นการรวบรวมองค์ความรู้ ประสบการณ์ วิธีคิดของผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินคดีในเรื่องนั้น จากนั้นวิเคราะห์และสังเคราะห์ แล้วจัดทำเป็นแผนผังจำลองวิธีคิดของผู้เชี่ยวชาญ โยงไปยังแผนผังย่อยซึ่งสามารถคลิกเข้าไปดูแต่ละหัวข้อในแผนผังได้ และในที่สุดแล้วจะมีรายละเอียดของหัวข้อย่อยแต่ละหัวข้อ ซึ่งได้แก่กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง แนวคำวินิจฉัยของศาล คำวินิจฉัยชี้ขาดของอัยการสูงสุด คำอธิบายข้อกฎหมาย ทฤษฎีพื้นฐานที่จำเป็น แนวทางปฏิบัติงานในขั้นตอนต่าง ๆ

ของพนักงานอัยการ ตั้งแต่การตรวจรับสำนวน การรวบรวมพยานหลักฐาน การพิจารณาสั่งคดี การร่างฟ้อง การดำเนินคดีชั้นศาล รวมตลอดถึงคู่มือการดำเนินคดี ดังนั้น งานรวบรวมดังกล่าว จึงเข้าข่ายเป็นงานวรรณกรรมตามมาตรา 4 และงานรวบรวมและประกอบเข้ากันตามมาตรา 12 ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 15 บัญญัติให้เจ้าของลิขสิทธิ์ย่อมมีสิทธิ์แต่เพียงผู้เดียวที่จะทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน และมาตรา 27 กำหนดให้การทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์โดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ดังนั้น หากมีผู้ดำเนินงานดังกล่าวของสำนักงานอัยการสูงสุดไปทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน ผู้นั้นย่อมละเมิดลิขสิทธิ์ในงานวรรณกรรมของสำนักงานอัยการสูงสุด และหากมีผู้นำข้อมูลในเว็บไซต์หรือฐานข้อมูลดังกล่าว ไปใช้ในการทำงาน เช่น หมายค้น รายงานเทคนิคการร่างฟ้องและการดำเนินคดีในชั้นศาล ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต จะมีผลทางกฎหมายประการใด เห็นว่าพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 6 วรรคสอง บัญญัติว่า “การคุ้มครองลิขสิทธิ์ไม่คลุมถึงความคิด หรือขั้นตอน กรรมวิธีหรือระบบ หรือวิธีใช้หรือทำงาน หรือแนวความคิด หลักการ การค้นพบ หรือทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์”

ลิขสิทธิ์เป็นสิทธิที่กฎหมายให้เพื่อคุ้มครองการแสดงออกทางความคิด แต่ไม่ใช่ตัวความคิดเอง ยกตัวอย่างเช่น ไลน์สไตน์ผู้ซึ่งคิดค้นทฤษฎีสัมพันธภาพ เขียนหนังสือเกี่ยวกับคำอธิบายทฤษฎีของตนตลอดจนการนำทฤษฎีไปใช้ในทางปฏิบัติ หนังสือที่ไลน์สไตน์เขียน เป็นงานลิขสิทธิ์ประเภทวรรณกรรมผู้ใดจะนำหนังสือดังกล่าวไปทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยไม่ได้รับอนุญาตไม่ได้ ส่วนความรู้ทางทฤษฎี ตลอดจนการนำทฤษฎีไปใช้ให้เกิดประโยชน์ที่ปรากฏในหนังสือดังกล่าว ไม่ได้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้ใดก็ย่อมนำไปใช้ได้ ดังนั้น ในส่วนของ งานสร้างสรรค์ประเภทองค์ความรู้ในที่นี้ นั้น ย่อมใช้เกณฑ์ในการวินิจฉัยโดยใช้หลักกฎหมายเดียวกัน กล่าวโดยเฉพาะเจาะจงคือ องค์ความรู้ดังกล่าวเป็นเทคนิค คู่มือการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ถือได้ว่าเป็นวิธีการทำงานอย่างหนึ่ง จึงย่อมไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้ใดย่อมสามารถนำวิธีการที่ปรากฏในองค์ความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการทำงานของตนได้โดยไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของสำนักงานอัยการสูงสุด

ในอนาคต เมื่อการจัดการองค์ความรู้ของสำนักงานอัยการสูงสุด ประสบผลสำเร็จ มีข้อมูลครบถ้วน ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ องค์ความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะเป็นแหล่งค้นคว้าที่มีค่ายิ่งสำหรับพนักงานอัยการผู้ดำเนินคดีอาญาทรัพย์สินทางปัญญา และหากสำนักงานอัยการสูงสุดมีนโยบาย ก็อาจจัดให้มีหน้าต่างถามตอบปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาหรือกฎหมายข้างเคียงที่เกี่ยวข้องกับคดีทรัพย์สินทางปัญญา เช่น พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ.

2551 ฯลฯ โดยจะเป็นเวทีอภิปรายในโลก Social Network เสมือนจริงที่เปิดกว้างให้ประชาชน ผู้สนใจสามารถวิพากษ์วิจารณ์กฎหมายได้อย่างเปิดเผย นอกจากนี้ พนักงานอัยการหรือผู้ใช้กฎหมายและประชาชน ยังสามารถหยิบยกปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายบางฉบับขึ้นมา ถกเถียงกันในหมู่นักคิด โดยไม่ต้องเสียเวลาหรือค่าใช้จ่ายในการจัดงานอภิปรายกฎหมายแต่อย่างใด เนื่องจากสามารถกระทำผ่านโลกออนไลน์โดยสะดวกอยู่แล้ว การอภิปรายกฎหมายต่าง ๆ ผ่านระบบจัดการความรู้ KMS ของสำนักงานอัยการสูงสุดนี้ นอกจากจะเป็นการต่อยอดองค์ความรู้ให้เพิ่มพูนยิ่งขึ้นไปแล้วยังอาจนำไปสู่การแก้ไขกฎหมายบางฉบับให้มีความสมบูรณ์และเป็นธรรมมากขึ้นด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved